

Bisbat Lleida

Pastoral de la Primera Comunió dels infants

Reflexions i normativa diocesana

Edita: Bisbat Lleida
Setembre 2004

0. Introducció

Aquest fulletó es considera continuació del que es va editar al setembre del 2003 al Bisbat de Lleida i que es titulava “*Suggeriments en ordre a la Pastoral del Baptisme*”

Tots dos són fruit de les constatacions i reflexions del Consell Presbiteral i altres instàncies diocesanes respecte als sacraments de la Iniciació cristiana. El curs 2003 – 2004 ha estat dedicat al sacrament de l'**Eucaristia**. Ha estat el segon any del Pla de Pastoral Diocesà, la resolució 8.11 del qual va assumir especialment el Consell Presbiteral (“*Estudiar a nivell del Consell de Presbiteri el ‘Directori dels Sacraments de la Iniciació’ dels Bisbes de la Tarraconense, tenint en compte sobretot la vessant dels Allunyats de la fe*”). Serà, doncs, molt útil consultar aquest Directori de la Tarraconense, especialment en els números 169 a 198.

El fulletó no pretén explicar principis teològics ni recordar normes litúrgiques en relació al Sacrament de l'Eucaristia; encara que, lògicament, caldrà tenir-los en compte, uns i altres. Vol ser senzillament un **recull** ordenat de tot el que durant el curs, especialment a nivell del Presbiteri, (també hi han col·laborat els Consells parroquials i el Consell Pastoral Diocesà) hem anat pensant, escoltant, comentant en relació a aquest Sacrament del què l'Església viu, es nodreix, s'edifica... com ens recorda Joan Pau II en la carta encíclica “*Ecclesia de Eucaristia*”.

En parlar de l'Eucaristia com a Sacrament d'Iniciació, ens vam centrar sobretot en el que fa referència a la **Primera Comunió** dels infants. Tot i entenent que no es pot separar aquest esdeveniment de tot el procés de creixement en la fe dels infants i adolescents, sinó que hi ha d'estar plenament inserit. És aleshores que la Primera Comunió és moment privilegiat en aquest procés.

Les reflexions les hem repartit en els tres moments: **preparació, celebració i post-comunió**. Així doncs, aquest serà l'esquema del fulletó.

El tema es va emprendre en la reunió de l'1 i 2 de setembre de 2003 a Vilaller. I va estar com a tema primari en les reunions del Consell de Presbiteri del 10 de novembre del 2003 i en les del 12 de gener, 9 de març i 17 de maig de 2004.

Finalment, en la primera reunió del curs 2004-2005, a Vilaller, els dies 1 i 2 de setembre de 2004, el Sr. Bisbe, examinades les propostes del Consell Presbiteral, va aprovar la Normativa diocesana en la pastoral de la Primera Comunió. La Normativa esmentada figura al final d'aquest fulletó.

1. Preparació de la Primera Comunió

- 1.1. Hem de constatar que, malgrat la situació de secularisme i d'indiferentisme pràctic de la nostra societat, la Primera Comunió dels infants és, encara avui, un fet religiós que accepten i esperen moltes famílies dels nostres pobles i ciutats. Aquesta constatació representa per una banda un repte (què hi fem?, quina resposta li donem?) però també un "kairós", una oportunitat d'evangelització.
- 1.2. Simultàniament, es constata també que la preparació a la Primera Comunió és un aspecte de la pastoral parroquial al que es dedica **més temps, més esforços materials i personals**, i que resulta fins i tot més gratificant, i a llarg termini, més eficaç.. Motiu de més perquè li dediquem la nostra reflexió diocesana.
- 1.3. Naturalment també aquest camp de la pastoral té les seves **dificultats**, que han anat aflorant al llarg de la nostra reflexió. En subratllem algunes:
 - a. poc interès d'alguns pares dels infants, que es manifesta en la minsa resposta a les convocatòries de formació i a l'assistència a la Missa dominical,
 - b. les situacions matrimonials irregulars, cada cop més freqüents,
 - c. la preocupació excessiva per la festa i tot el que l'envolta,
 - d. l'augment d'ignorància religiosa dels infants,
 - e. la sobrecàrrega d'activitats dels nens i la seva dispersió els caps de setmana, que dificulten les propostes de la parròquia,
 - f. els textos de catequesi no sempre prou assequibles,
 - g. una certa desatenció de la Delegació de Catequesi...
- 1.4. Aquestes i altres dificultats les haurem de tenir en compte a l'hora de programar la pastoral que ens ocupa. Tenir-les en compte i **enfrontar-**

les. De fet, algunes situacions irregulars en els pares, amb l'ajuda del mossèn, i en ocasió de l'esdeveniment religiós de la Primera Comunió del fill, han començat un procés de "regularització".

1.5. Les reflexions dels diversos arxiprestats, posades en comú durant l'any en el Consell de Presbiteri, es podrien resumir en els apartats següents:

1. **Temps de preparació.** Gairebé en totes les parròquies del Bisbat es fan dos anys de catequesi per a la Primera Comunió. Fins i tot alguna parròquia té un curs "preparatori" abans dels dos reglamentaris. Encara n'hi ha alguna que només fa un any de catequesi.
2. **Any de celebració.** A la ciutat de Lleida, majoritàriament, es comença la preparació a 3r curs de primària i es rep la Comunió al final del 4r curs. Es considera que els infants en aquesta edat són més receptius i arriben a la Comunió més madurs psicològicament. Als arxiprestats de la zona rural, també de forma majoritària, es comença al 2n curs, per fer-la al final de 3r. Consideren els rectors que són els nens suficientment conscients, no tan moguts, més dòcils... i que ho han fet així tradicionalment. Semblaria que ho recolza el Directori de la Tarraconense en el n° 173.
3. **Textos per a la catequesi.** Quasi a totes les parròquies s'utilitzen els del SIC "*Amb nosaltres*". Alguns catequistes, no obstant, veuen el text poc assequible.
4. **Catequistes.** Es fa notar la manca de catequistes joves. Generalment són persones grans, sempre amb molt bona voluntat, encara que, de vegades, amb poca formació específica. És per això que, gairebé a tots els arxiprestats, se'ls proposen elements de formació: recessos, convivències, trobades, possibilitat de participació en els cursos d'estiu del SIC, etc. Alguns rectors els dediquen setmanalment una estona de formació abans d'impartir la catequesi als infants. Es veu molt convenient que a nivell diocesà es valorés la tasca dels catequistes. Podria servir per això, a l'inici de curs, una festa de l'enviament del catequistes i potser a final de curs una carta del Bisbe agraïnt personalment a cada catequista la seva dedicació. Tots considerem la figura del/la catequista, amb el seu tarannà acollidor, bondados, confiat, alegre..., i la seva vivència cristiana com a element bàsic de la catequesi. Els infants són els qui més en fan l'experiència,

Aprenent per "osmosi", no solament amb lliçons. I recorden tota la vida els seus catequistes.

5. **Els pares.** S'insisteix en la necessitat de la intervenció dels pares en la catequesi dels seus fills. I conseqüentment en la seva pròpia formació. Es considera fonamental, ni que sigui difícil motivar els pares per a la mateixa. Algunes mares van acceptar la proposta a ser catequistes l'any que el seu fill havia de començar la preparació, i després han continuat. Alguna parròquia cita els pares un quart d'hora abans d'acabar cada sessió dels infants per rebre tots junts una estona de catequesi. Gairebé totes citen els pares a algunes reunions cada curs no solament per a tractar aspectes organitzatius, sinó per atendre la formació. En el text "*Amb nosaltres*" a l'inici de cada bloc temàtic, hi ha una part dedicada als pares. Alguna parròquia presenta programa bastant elaborat de xerrades amb els pares.
6. **La Missa dominical.** Lògicament, es considera vital, durant la preparació a la Primera Comunió, l'assistència dels infants a la Missa del diumenge. No es tracta de preparar-los per a un acte puntual -fer la Comunió- sinó per a viure més intensament la vida cristiana, que brolla, com de la font, de l'Eucaristia.

Com en totes les coses, s'hauran de conjuminar la fermesa i la comprensió a l'hora d'exigir la participació dels nens de catequesi a la Missa dels diumenges. Es constata que alguns pares han retornat a la Missa del diumenge, pel fet d'haver d'acompanyar els seus fills. L'acurada preparació de l'Eucaristia per part de rectors i catequistes, la participació activa dels nens en els moments adients, l'ús de les Pregàries Eucarístiques preparades per misses amb nens, la instauració d'una Missa especial per als nens en parròquies grans, o al menys una particular atenció a ells en la Litúrgia de la Paraula, són formes, entre altres, per fer als nens més comprensible, agradable i eficaç la participació en l'Eucaristia. Mai serà prou el que es faci en aquest sentit. Hi ha dificultats, és cert, sobretot quan els pares no hi col·laboren. Però, malgrat les dificultats, confiem que Déu beneirà l'esforç.
7. **Els nens de catequesi encara no batejats.** Es constata amb freqüència aquesta realitat. Sense entrar -no és ara el moment- en les motivacions, caldrà fer-ne una ocasió d'evangelització, tant per als

pares com per a l'infant. Això suposa partir d'una actitud d'acolliment i la voluntat de facilitar un "suplement" de preparació. Per una banda, la catequesi que es rep per a la Primera Comunió és fonamentalment la mateixa que per al Baptisme. Per altra banda, l'experiència confirma que una relació amistosa i cordial fa que els pares acceptin aquest "suplement" de preparació personalitzada, en què de vegades ells mateixos s'hi volen implicar. No es tracta, naturalment, d'un "Catecumenat". Caldrà fer-ho de forma senzilla, programada d'alguna manera, i en la què, en ocasions, fins i tot els altres companys ja batejats hi poden participar.

8. **La catequesi als col·legis o a les parròquies?** Al llarg de les reflexions de tot l'any, s'han sentit opinions, totes prou vàlides, en un sentit o en un altre. Al mateix temps, potser totes incompletes i que necessiten matisacions. Fins i tot, s'han tingut reunions de rectors, d'arxiprestos amb els titulars dels col·legis de l'Església, en què es tractà aquest tema amb prou sinceritat i amb total cordialitat. Independentment de la norma que el Sr. Bisbe volgués establir, alguns insinuaven que sempre és millor sumar que restar. S'imposa la col·laboració entre parròquies i col·legis. Aquest va estar el "clima" de les reunions esmentades.

Que els col·legis orientin als nens a conèixer la parròquia i participar-hi, especialment en la Missa del diumenge; que s'organitzin trobades conjuntes; que el rector es presti al servei que el Col·legi li pugui demanar per unes xerrades als pares dels nens de la catequesi; que als Consells parroquials o arxiprestals es conti amb els responsables de la pastoral dels Col·legis; ajuda entre els catequistes de col·legis i parròquies; que les catequistes del Col·legi portin els nens a la parròquia per fer-hi allí la catequesi; fer a la parròquia la celebració de la confessió, la renovació de les promeses del Baptisme, al voltant de la pila baptismal... Aquestes i altres són formes de sumar, de col·laborar. No sempre fàcils, però factibles. En realitat, són ja experiències viscudes.

9. **Nous camins.** Moltes de les experiències esmentades en els paràgrafs anteriors obeeixen a la voluntat d'obrir *nous camins d'evangelització* per als pares i infants, fins a cert punt *allunyats*. Recordem que el Pla de Pastoral Diocesà vol tenir especialment aquesta vessant. Per citar en concret *nous camins*, entre els comentats durant

l'any, podríem esmentar les trobades arxiprestals de catequistes, la catequesi familiar, l'enviament dels catequistes, el plantejar la Primera Comunió en el context de la Iniciació Cristiana, les trobades arxiprestals d'infants (en ocasió de col·locar un pessebre, etc.)... Sense oblidar que el fet d'anar harmonitzant la pastoral de parròquies i col·legis i consensuar unes normes pràctiques en tot el Bisbat... és realment un nou camí, o un camí nou que donarà una nova imatge i una eficàcia nova.

2. Celebració de la Primera Comunió

Va ésser el tema especial de la sessió del Consell Presbiteral del dia 12 de gener de 2004. Heus aquí el resum de les reflexions dels consellers:

1. Dates de la Celebració. Ordinàriament els infants fan la Primera Comunió al final del segon any de la catequesi, que correspon als mesos de maig i juny. Algunes parròquies la passa al començament de l'altre curs, per tal de no coincidir amb època d'exàmens, etc.

Fora de casos puntuals, per raó de malaltia o altres impossibilitats, la celebració és conjunta amb tots els nens de la catequesi, en un o diversos grups segons el nombre dels infants. En els casos puntuals esmentats, el nen o nena farà la Primera Comunió en la missa parroquial d'un diumenge normal. S'intenta aleshores fer-los participar d'alguna manera en la celebració i fer conscient a la parròquia de la seva presència en aquella Eucaristia.

No s'acostuma ni es veu prudent prestar-se –rectors i altres mossens– a celebracions privades, de tipus familiar, fora dels horaris de misses de la parròquia. Seria una forma de “privatitzar” la celebració, desvinculant-la de la comunitat parroquial en què cal celebrar la fe i a la què es vol inserir l'infant.

2. El lloc de la Celebració. Per definició, és el temple parroquial on es reuneix la comunitat cristiana. Pel mateix motiu es recomana que els membres d'aquesta comunitat s'hi facin presents: és el moment en què comencen a seure's a taula els més petits de la “família”.

Aquest temple parroquial hauria de prevaler sobre ermites, oratoris... i altres semblants. Caldria dir el mateix respecte als Col·legis. Fins i tot quan la catequesi per qüestions pràctiques s'ha realitzat al Col·legi, caldria fer l'esforç de mentalitzar els pares i nens a celebrar la Comunió en el si de la comunitat parroquial. En la mesura que es pugui, se-

ria molt exemplar i formativa la presència del/la catequista, professor/a del Col·legi en la celebració. Se sentirien els nens més recolzats i es veurien més animats pels mateixos educadors a inserir-se en la comunitat parroquial.

Sovint hi ha nens d'altres parròquies, i fins i tot d'altres regions, que, per raons especials desitgen fer la Primera Comunió en una parròquia que no és la seva. Caldrà sempre demanar la partida de baptisme i un certificat conforme ha completat la catequesi de preparació segons els costums del lloc d'origen. I en la mesura del possible convé que participi en els assaigs corresponents i altres actes, com renovació de les promeses del baptisme, primera confessió, etc... que es projectin a la parròquia.

3. La primera confessió. Els infants, en el temps de la catequesi de Primera Comunió, no hi han d'aprendre només quines són les veritats de la fe, pel que fa referència a l'Eucaristia, sinó de quina manera, després d'haver estat preparats per la Penitència segons llurs capacitats pròpies, poden, estant plenament inserits en el Cos de Crist, participar activament a l'Eucaristia amb el poble de Déu i prendre part a la taula del Senyor i a la comunitat dels germans. (Cf. Les misses amb infants, nº 1, 8 i 12). (Vegi's també el Directori General de Catequesi, Apèndix).

En algunes parròquies s'acostuma a preparar els infants per fer la primera confessió durant el temps de quaresma, abans de la primera comunió. Té l'avantatge d'un temps més tranquil i de valorar el sagrament de la Penitència per ell mateix i no purament com un requisit per a la Primera comunió.

4. La participació de tots en la Celebració. Es constata que les celebracions en ocasió de la Primera Comunió són de les més participatives. Es procura que tots hi col·laborin: pares, padrins de bateig (fent el senyal de la creu al front dels nens), catequistes, els infants, altres companys seus ja més grans, la Coral, el Consell Parroquial... Són molts els moments de la celebració que afavoreixen aquesta participació: presentació, processó d'entrada, cants adients, lectures (es creu oportú que no les facin els nens) pregàries, la pau, acció de gràcies... Acostumen a ser celebracions molt preparades.

Es considera també oportú que els nens no tinguin elements que els distreguin innecessàriament: ciris, el sant Crist, guants, rellotges, ...

En alguns llocs als infants se'ls ofereix l'Eucaristia sota les dues espècies, sobretot si se'ls ha fet explicacions oportunes i assaigs. Altres hi veuen més inconvenients que avantatges: ni els nens ho reclamen ni serà després la forma normal de combregar.

5. Però... tot en una celebració? Pot ser molt útil (també, però no solament per qüestió de temps) que no es facin en la mateixa celebració de la Primera Comunió totes les cerimònies que s'hi podrien integrar. Es va parlar de la conveniència –molts ho han experimentat- de separar d'aquell dia la renovació de les promeses del Baptisme, el lliurament del Parenostre, del Credo, dels Manaments, etc... Potser en alguns diumenges de quaresma es podrien tenir aquestes cerimònies que constituïrien com una espècie de “catecumenat” a nivell d'infants, i es donaria relleu –el relleu que tenen- a cadascuna d'elles. Al temps que quedaria alleugerada la celebració del dia de la Primera Comunió. Només caldria aleshores fer referència al que ja els nens haurien viscut anteriorment. Aquest costum afavoreix una assistència més nombrosa de nens i pares a la Missa del diumenge, com ho constaten les parròquies que el promouen.

6. L'aparell exterior de la festa. Ens referim als vestits, als regals, al banquet, reportatges, etc... que envolten la festa i que moltes vegades la desvirtuen. Tots els consellers coincidiren en deplorar l'exageració de l'actual situació. Malgrat la dificultat d'un canvi de mentalitat, tots els rectors solen insistir en les reunions de pares en la conveniència, per al bé de tots i en especial dels mateixos nens, de simplificar, de reduir despeses, de centrar-se en el fonamental d'aquell dia. És lògic i natural que aquest dia gran comporti i exigeixi alguns elements externs que l'assenyalen com a festa. Però quan s'exageren, buiden la festa de contingut.

Ordinàriament, els rectors, tot i advertir els pares, no s'hi posen forts. Potser és l'actitud més oportuna. Però, ¿no caldria imaginar fórmules per facilitar aquest canvi de mentalitat? Alguns van assenyalar pistes: fer coincidir la Primera Comunió, per les famílies que volguessin, amb la festa final de Catequesi, que acaba amb un berenar i dona així sentit d'austeritat (caldrà tenir cura de la sacralitat de la celebració i que no hi manquin els aspectes parroquials de la mateixa); celebrar les comunions en altres èpoques de l'any; potenciar les catequesis familiars, en què ja des del començament s'enfoquin aquests temes i

s'ofereixin alternatives més senzilles...

En la qüestió dels reportatges es procura –i solen acceptar-ho els interessats- donar normes precises sobre els moments oportuns, el lloc de col·locació, el nombre de fotògrafs, generalment un de sol, etc... És veritat que els aparells moderns poden enregistrar la cerimònia sense haver de moure's massa; això facilita que s'acceptin les normes que caldrà de tota manera recordar a l'inici de la celebració, al temps que es motiva la gent –no sempre massa practicant- per a un silenci respectuós envers l'Eucaristia, el lloc sagrat i tots els altres assistents.

Tot i veient les exageracions d'aquest “aparell exterior” i en l'intent de senzillesa i austeritat, cal que vegin, pares i nens, que la parròquia valora molt positivament i ajuda a viure l'aspecte joios i comunitari de la festa. En aquest sentit en moltes parròquies es promou després de la Primera Comunió una trobada festiva de tots: nens, pares, catequistes, mossens... Resulta un moment i clima adequat per promoure i programar activitats de “post-comunió”.

3. La “post-comunió”

3.1. Si la Primera Comunió dels Infants, i tot el que comporta, s’ha de considerar inserida en tot el procés de creixement en la fe dels mateixos, aquest aspecte de la “post-comunió” és **fonamental**. Caldrà tenir-lo present des de l’inici i dedicar-li tots els esforços.

Aquí especialment es constaten les **dificultats**. Per part dels nens, que “han acabat” la catequesi, i estan saturats d’altres “obligacions” i activitats. Per part dels pares que “ja han complert” amb una etapa que consideraven gairebé obligatòria socialment. Per part dels catequistes, sovint necessitats de repòs. Per part dels mossens, ja grans, que “no ens van certes activitats o no hi estem preparats” i ens costa sintonitzar amb el jovent... Són aquestes dificultats afegides al clima d’indiferència religiosa que ens envolta.

Però la missió continua. La necessitat és urgent. Tots ho necessiten. I potser molts ho esperen. Déu ha de beneir el nostre esforç esperançat.

3.2. Les **iniciatives** de pastoral de “post-comunió”, van entorn de quatre camps d’actuació.

a La **catequesi**. Algunes parròquies han intentat continuar un, dos o tres anys de catequesi de post-comunió. Es constata que fallen molt els nens i no hi ha tampoc massa interès per part dels pares. De tota manera és una possibilitat que cal potenciar decididament.

b L’**Esplai**. També se’n fan experiències. A part de la manca de nens, cada vegada més notòria, no tots els esplais tenen prou definida la seva identitat cristiana i la vessant de formació. També resulta difícil trobar monitors/es.

c **Moviments infantils**, assenyaladament el **MIJAC**. També en aquests moments preocupa l’escassetat de monitors/es i la seva identitat cristiana. De tota manera, tant els esplais com el MIJAC disposen de bones estructures pastorals que potser caldria aprofitar més. Respecte a la formació dels monitors/es es nota un dèficit de dedicació per part dels consiliaris.

d **Els escolans i escolanes**. En algunes parròquies, un cop han fet la Primera Comunió, se’ls proposa als infants que serveixin a la celebració de l’Eucaristia com escolans/nes; i en la mesura que poden, participen en les lectures i altres moments de la celebració. Lògicament, l’activitat en la participació, el sentir-se valorats, afavoreix que perseverin. Tot i això, no sempre s’aconsegueix el que es pretén.

Tot aquest aspecte de la “post-comunió” caldria comentar-lo en les reunions de pares, especialment les immediates a la primera comunió, oferint-los el ventall de possibilitats a l’abast de cada parròquia o arxiprestat, ressaltant-ne la importància.

3.3. **Nous camins?** S’apunten, entre altres, els següents:

a. **Avançar l’edat de la Confirmació**, per tal d’omplir més fàcilment el buit existent entre la recepció de la primera comunió i l’inici de la catequesi de confirmació. És una qüestió que s’està estudiant a nivell de Catalunya en reunions de Delegats de Joventut. Alguns bisbats, com el d’Urgell, han emprat aquest camí. Serà bo consultar-los els detalls i el resultat.

b. **Reforçar la pastoral familiar i catequesi amb intervenció dels pares**. És sobretot l’interès dels pares el que promourà la perseverança dels nens. N’és la solució. I també el problema.

c. Alguna parròquia ofereix als pares **recessos i convivències**, fins i tot conjuntament amb els nens. Aquesta vinculació, quan és possible, pot reforçar el compromís d’uns i altres.

d. Potenciar les **eucaristies de nens** a les parròquies grans. L’experiència resulta positiva. Cal, no obstant, evitar elements massa “infantils”. Petits i grans s’hi han de sentir protagonistes, en l’eucaristia. Per això en qualsevol celebració “normal” tots hi haurien de trobar el seu lloc, segons l’edat, tarannà i possibilitats.

- e. **Potenciar els esplais dels centres cristians**, abordant la seva problemàtica, garantint-ne la identitat cristiana dels monitors i agents de pastoral infantil, amb una possible opció diocesana pels mateixos. També es podria orientar a aquests centres, de ciutat o pobles més grans, nens i nenes de parròquies amb menys possibilitats.
- f. Que el Bisbat, a través de la **Delegació de Catequesi**, conjuntament amb la Delegació de Joventut, faci propostes de trobades diocesanes per a infants de catequesi, per a catequistes, per a monitors/es, per tal d'imaginar respostes concretes a la "post-comunió".

Decret sobre la normativa diocesana en la pastoral de la Primera Comunió

Havent estudiat el Consell Presbiteral, al llarg del curs 2003-2004, tota la problemàtica de la pastoral de la primera comunió dels infants, i després de la redacció final de les seves propostes conclusives a la primera sessió plenària del present curs, els dies 1 i 2 de setembre de 2004;

Havent considerat que l'esmentat estudi, corresponent a l'acció 8.11 del vigent Pla de pastoral 2002-2005 "Obrint nous camins", té una incidència en el conjunt de la pastoral diocesana amb els infants i llurs famílies;

PEL PRESENT DECRET, estableixo que a partir d'aquest curs escolar 2004-2005 entrin en vigor a tota la Diòcesi les següent normes:

1. Tenint en compte que els sagraments de la Iniciació Cristiana cal rebre'ls dintre d'un **procés catequètic continuat**, tot el que aquí es diu vol fer referència específicament a la recepció de la Primera Comunió per part dels nens i nenes en situació normal.
2. Al Bisbat de Lleida la preparació per a la Primera Comunió durarà **dos cursos** complets.
3. Aquests dos anys poden ser **2n i 3r. de Primària, o 3r. i 4t.**
4. El **textos** obligatoris que s'estableixen per al Bisbat de Lleida són els del SIC (Secretariat Interdiocesà de Catequesi) "Amb nosaltres". Qualsevol altre text s'entendrà en tot cas com a complementari. (Cf. c. 775-776 del Codi de Dret Canònic).

5. Durant aquests dos anys de catequesi es procurarà de fer un mínim de **tres reunions per any amb els pares**, no solament de caràcter organitzatiu, sinó principalment formatiu. És d'aconsellar que en cada parròquia se estableixi d'alguna manera la **catequesi familiar**, en què intervinguin els pares. (cf. c. 774,2)
6. Respecte als catequistes, la **Delegació diocesana de Catequesi** organitzarà cada any a principi de curs i a nivell diocesà "l'enviament" dels Agents de Pastoral Catequètica, donant-li la màxima solemnitat. També se li encomana de confeccionar un programa de formació integral permanent per a catequistes. A nivell de parròquies i d'arxiprestats es procurarà tenir molt presents els Agents de Pastoral Catequètica i organitzar-los trobades, recessos, etc... La Diòcesi de Lleida pren com una opció prioritària l'atenció formativa i espiritual als catequistes.
7. La Catequesi ha d'incloure també elements celebratius. Per tant, en la preparació per a la primera comunió és de cabdal importància la participació de nens i pares a la Missa dominical. Els rectors i catequistes insistiran en aquesta necessitat i en la seva profunda coherència amb el sagrament que rebran. Al mateix temps procuraran que la **Missa dominical** sigui el més entenedora i participativa possible, segons les normes litúrgiques vigents.
8. Respecte als infants que es preparen a la Primera Comunió i **no estan batejats encara**, caldrà d'alguna manera personalitzar amb ells i els seus pares la preparació del baptisme, per tal que no el considerin com un simple requisit per a poder combregar.
9. El **lloc** més adient de la celebració de la Primera Comunió és la parròquia o les altres esglésies on s'han preparat els infants. S'estimula a parròquies i col·legis a trobar fórmules que permetin una màxima col·laboració en la preparació catequètica i en la mateixa celebració.
10. Quan les circumstàncies demanin una **celebració individual** de la Primera Comunió, o en lloc diferent dels esmentats en el paràgraf anterior, caldrà sempre presentar el justificant d'haver-se fet la preparació convenient. I s'intentarà vincular la celebració a la Missa dominical.

11. Seguint les normes de l'Església, caldrà donar importància a la recepció del **sagrament de la Penitència** o reconciliació abans de la Primera Comunió, recalcant lògicament el sentit joios i pasqual del sagrament del perdó. Es recomanen almenys dues celebracions del sagrament abans de la Primera Comunió.
12. Per donar la comunió amb les **dues espècies**, caldrà haver fet una preparació acurada i tenir el parer favorable dels pares. De tota manera mai es pot imposar.
13. Cal tenir present que la celebració de la Primera Comunió és una veritable "festa". L'Església promou lògicament aquest **clima festiu**. Però voldria que s'excloguessin totes aquelles manifestacions que, per l'exageració, desvirtuen moltes vegades el sentit més profund de la festa cristiana. S'encomana a la Delegació diocesana de Catequesi que, d'acord amb el Sr. Bisbe, editi unes orientacions adreçades als pares perquè, des del començament de la catequesi i d'una forma concreta, coneguin i entenguin el pensament de l'Església al respecte.
14. Finalment, i per tal de reprendre la realitat de que els sagraments de la Iniciació Cristiana, en aquest cas la Primera Comunió, demanen un continu creixement en la fe, cal donar la **màxima importància a la post-comunió**. En aquest sentit es demana el treball coordinat de les Delegacions diocesanes de Catequesi, Pastoral de Joves, Pastoral del Lleure i Família i Vida, perquè es proporcioni a les parròquies i arxiprestats tots els mitjans possibles per poder atendre de la millor manera la formació dels infants un cop feta la Primera Comunió.

Lleida, a 3 de setembre de 2004

+ Francesc Xavier Ciuraneta Aymí,
Bisbe de Lleida

Per manament del Sr. Bisbe,

Daniel Turmo
Secretari General